LIETUVIŲ DIENOS

V. SIDZIKAUSKAS
LAISVOSIOS EUROPOS KOMITETO
LIETUVIŲ PATARIAMOSIOS GRUPĖS
PIRMININKAS

LITHUANIAN DAYS
JUNE, 1952

1952 M. BIRŽELIO MĖN.

1952 M. BIRZELIO MEN. JUNE, 1952

Nr. 6 (25) III metai Vol. 3, No. 6

TURINYS

CONTENTS

NORO REIKIA 3

K. S., SĄLYGOS NAUJOS, BET VEIKIA PADVIGUBINTAI 4

KAS YRA LE PLG? Pasikalbėjimas su LE PLG pirmininku V. Sidzikausku 5

V. A., MARGUČIO RADIJO DIENŽODIS 8

Gabrielė Mistral, DAGYS 10

John Foster Dulles APIE BALTIJOS VALSTYBES 15

KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI 16

NAUJOS KNYGOS 16

COMMUNISM AND THE ALLIES by Milton Stark 17

CANCER: A NEW THEORY by V. J. Stack, M. D. 18

ROSES by J. Jazminas 20

PRIEST IS "HAM" by R. C. 21

Juozas VITĖNAS ..... Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief

Milton C. STARK ..... Angliškos dalies redaktorius / Editor of English Section

Povilas PUZINAS ..... Redaktorius-dailininkas / Art Editor

Redaktoriai atskirose vietose / Assistant editors — A. J. KASULAITIS, Pittsburgh Pa.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, New York, N. Y.; L. VALIUKAS, Dayton, Ohio; V. VOLERTAS, Philadelphia, Pa.

Antanas F. SKIRIUS, leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS ..... Administratorius / Business Manager

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Address all Editorial and Subscription Mail to
9204 S. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF
Phone - PL. 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" yra sujungtos su "KALIFORNIJOS LIETUVIU"
"THE LITHUANIAN DAYS" is combined with "CALIFORNIA LITHUANIAN"

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August

Atskiro numerio kaina 40 centų Single Copy 40c

PRENUMERATA metams — $3.00 bet kokiame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA $10.00.

SUBSCRIPTION $3.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION $10.00.

Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3,1879

This Month's Cover

V. Sidzikauskas, Chairman of the Lithuanian Consultative Panel of the Free Europe Committee. The Committee is an anti-Communist organzation composed of representatives of many nations, including the United States and Lithuania.

LIETUVIU DIENU PLATINTOJAI

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS

C. K. Braze, Miami, Fla.
B. Brazdžionis, Chicago, Ill.
K. Bradūnas, Baltimore, Md.
K. Bružas, Chicago, Ill.
J. Belinis, Grand Rapids, Mich.
A. Česonis, Baltimore, Md.
B. Čeponis, St. James, N .Y.
V. Čyvas, Amsterdam, N. Y.
E. Dambrauskas, Chicago, Ill.
Dirva, Cleveland, Ohio
Gabija, Brooklyn, N. Y.
J. Ginkus, Brooklyn, N. Y.
A. Gražulis, Worchester, Mass.
P. Juknys, Brookklyn, N. Y.
C. P. Yurgelun, Brockton, Mass.
A. Kasulaitis, Pittsburgh, Pa.
J. Klimas, kun., S. Boston, Mass.
P. Kudulis, Elizabeth, N. J.
B. Krakauskas, Rochester, N. Y.
K. Keblinskienė, Brockton, Mass.
F. Mandeikis, Brockton, Mass.
Metriks Farm Store, Chicago, Ill.
Karecko Vaistinė, Chicago, Ill.
V. Prižgintas, Los Angeles, Calif.
A. Paliulis, Waterbury, Conn.
V. Pauža, Detroit, Mich.
B. Polikaitis, Detroit, Mich.
V. Rocevičius, Cleveland, Ohio
V. Tarvainis, Detroit, Mich.
Tverijonas, Chicago, Ill.
L. Spaudos Centras, Chicago, Ill.
V. Sakalauskas, Chicago, Ill.
J. Sekys, Hartford, Conn.
A. Stasiulaitis, Cicero, Ill.
A. Tamolunas, kun., Miami, Fla.
K. Trečiokas, Newark, N. J.
B. Urbonas, Chicago, Ill.
Urbanas Photo Studio, Baltimore, Md.
Den Uselis, Chicago, Ill.
V. Vaitkus, Waterbury, Conn.
A. Vaitkus, E. St. Louis, Ill.
A. Valavičius, Chicago, Ill.
L. Valiukas, Dayton, Ohio
E. Vilutis, E. Chicago, Ind.
Vyčių Kioskas, Philadelphia, Pa.
Žiburys, So. Boston, Mass.

CANADA

V. Aušrotas, Toronto, Ont.
S. Bujokas, Winnipeg,
J. Kriščiūnas, Toronto, Ont.
J. Pleinys, Hamilton, Ont.
P. Rudinskas, Montreal,
V. Montvilas, Sudbury, Ont.
A. Dauginaitė, St. Catherines, Ont.
P. Tamulėnas, Welland, Ont.
T. Žiburių Knygynas, Toronto, Ont.

PIETŲ AMERIKA

M. Laupinaitis, Sao Paulo, Brazil
A. Sabaliauskas, kun. Caracas, Venezuela
N. Saldukas, kun., Bogota, Columbia

D. BRITANIJA

V. Gerdžiūnas, 6 Bechey St. Oldham, Lancs.
P. Dragūnas, Birmingham
J. Jurevičius, Bradford
V. Zdanavičius, London

AUSTRALIJA

P. Jutulis, kun. Adelaide
L. Bertašius, N. Geelong
V. Balsys, Canberra
L. Baltrūnas, Melbourne
J. Skirka, Bathurst,
P. Butkus, kun., Sydney
J. Rugelis, Sydney

Laisvosios Europos Lietuvių Patariamosios Grupės priėmimas šių metų vasario 16-sios proga (dainę nuotrauka); dalyvių tarpe matyti LE LPG pirm. V. Sidzikauskas, Lietuvos Gen. Konsulas J. Budrys, "Voice of America" liet. tarnybos virš-kas K. Jurgėla, J. Brazaitis, Kaminskas, K. Bielinis, "The New York Times" redaktorius ir kitų kraštų egzilų atstovai. / The Lithuanian Consultative Panel holds a reception for delegates of other countries on Feb. 16.

NORO REIKIA

Vienas tik kūninis gimimas dar nepadaro žmogaus lietuviu. Tai ko dar reikia? Kas turi dar būti, kad prigimtasis pagrindas, gautas iš tėvų, virstu tikrai lietuvišku? Į tai atsako Sauerveino eilutė: "Lietuviais *norime* ir būt". Noras būti lietuviu paverčia kūninį gimimą tikrai lietuvišku. Šis noras reiškiasi dvejopai: a) sąmoningu apsisprendimu už lietuviškumą ir b) aktyviu lietuviškumo palaikymu.

Sąmoningas apsiprendimas yra pats pagrindinis. Gyvenant Tėvynėje, jis įvyksta savaime. Bet tremtyje jis turi virsti mūsų valios ryžtimi. Tiesa, iš Lietuvos atvykusiai kartai jis nėra sunkus. Suaugusieji retai kada savos tautybės išsižada. Bet prieš jaunųjų akis šis klausimas atsistoja visu savo sunkumu. Lietuvos nematę arba ją tik trumpai tematę vaikai yra nuolatiniame pavojuje nutolti nuo lietuviškosios dvasios. Svetima aplinka ir su ja susijusios pagundos, mokyklos ir visuomenės pastangos sulieti tremtinius su jų gyvenamo krašto kultūra, vis dar labai neaiški politinė padėtis, įsikūrimas svetimame krašte - vis tai yra veiksniai, kurie nežada nieko gero jaunajai mūsų kartai. Todėl sąmoningas apsisprendimas tiek savyje, tiek savo šeimoje šiandien yra vienas iš pagrindinių lietuviškųjų mūsų tremties uždavinių. Jaunosios kartos akivaizdoje negalima būti neaktyviu lietuviu, nes kiekvienas neaktyvumas gresia virsti lietuviškumo laidotuvėmis.

Tautinis apsisprendimas yra tokios didžios reikšmės, kad jis net ir nelietuviškos arba negrynai lietuviškos kilmės žmones padaro lietuviais. Mes turime pasisakyti prieš tautiniu atžvilgiu mišrias vedybas. Tačiau negalime užmerkti akių, kad tokių mišrių šeimų tremtyje atsiras nemažai. Bet argi šios mišrios šeimos ir turės pasilikti mišrios? Ar nebus mūsų uždavinys jas padaryti grynai lietuviškas tiek nelietuviškosios jų pusės, tiek jų prieauglio atžvilgiu? Klausimas yra savaime aiškus. Svetimo kraujo mes nebijome, bet mes bijome svetimos dvasios. Ne todėl mes pasisakome prieš mišrias vedybas, kad būtume rasistai, bet todėl, kad nenorime netekti savos bendruomenės narių. Todėl kiekvienam lietuviui, sukūrusiam mišrią šeimą, tenka didelis ir atsakingas uždavinys: sukurti nelietuviškos pusės širdyje apsisprendimą už Lietuvą ir tuo būdu įjungti ją į mūsąją bendruomenę bei mūsąją kultūrą. Būtų rasistinė nuodėmė apsisprendimo nepaisyti ir kiekvieną nelietuviškos ar negrynai lietuviškos kilmės žmogų laikyti nelietuviu. Tokiu būdu mes netektume ne tik didelės dalies Amerikos jaunimo, bet sykiu pasirašytume sau išnykimo dekretą, nes tremtis savaime vis daugiau įlies svetimo kraujo į mūsų bendruomenę. Gera yra jeigu ir kraujas yra lietuviškas, nes ir jis yra vertybė. Tačiau ne jis yra lemiantis veiksnys. Galutinį žodį čia taria vis delto dvasia. Noras būti lietuviu turi būti pagrindinė lietuviškumo žymė.

Tačiau noras būti lietuviu neturi likti tiktai grynas dvasios apsisprendimas. Apsisprendimas už Lietuvą turi reikštis lietuviškumo palaikymu tiek dvasine, tiek medžiagine prasme. Tautybė nėra tik vidinis dalykas. Ne, ji yra ir regimybė, pasirodanti kalba, papročiais, menu, literatūra, bendruomene su įvairiais jos politiniais ir kultūriniais organais. Visi šie dalykai turi būti žmogui savi, visus juos jis turi globoti, jiems skirti savo laiko ir savo lėšų. Tremtiniai padarytų didelę klaidą, laikydami save lietuviais viduje, bet nesirūpindami regimomis lietuviškumo apraiškomis. Mūsų tautybė mirs, jei mes leisime sunykti mūsų kultūrai ir mūsų (Perkelta į 15 psl.)

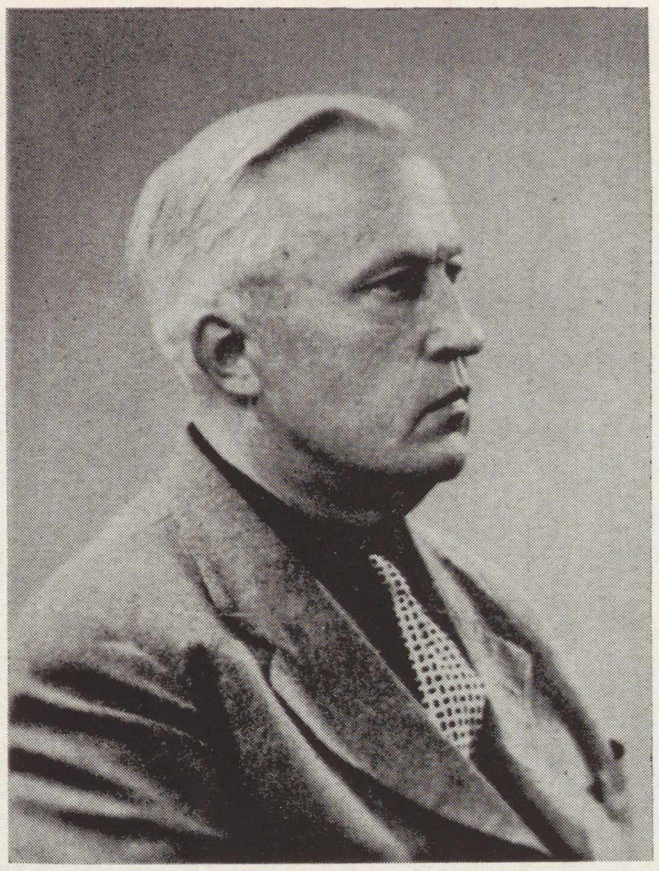

Eduardas Turauskas, paskutinis politikos departamento direktorius Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijoj, dabar gyvenąs Prancūzijoj. / Diplomat E. Turauskas, last representative of the Republic of Lithuania to the League of Nations. He makes his home in France.

SĄLYGOS NAUJOS, BET VEIKIA PADVIGUBINTAI

Eilė mūsų diplomatų yra netekę savo buvusių postų. Tačiau jie nėra pasitraukę iš darbo Lietuvos naudai. Savo diplomatinės patirties ir asmeninių ryšių dėka visa eilė gina Lietuvos reikalus tarptautiniuose sąjūdžiuose bei santykiuose su svetimaisiais žmonėmis. Šiuo tarpu čia galime priminti tuos, kurie yra susitelkę Paryžiuje.

JURGIS BALTRUŠAITIS

Poeto sūnus, Lietuvos universiteto profesorius, dabar gyvenąs Paryžiuje, kelių svarbių mokslinių knygų autorius, tarp jų ir populiarios anglų kalba išleistos reprezentacinės knygos apie lietuvių liaudies meną. Prieš dvejus metus atsiliepdama į JAV pakvietimą, Prancūzija prof. J. Baltrušaitį dėl jo didelės mokslinės erudicijos buvo pasiuntusi į Ameriką su paskaitomis apie meną. Jis ir p. Baltrušaitienė su dideliu atsidėjimu ir kompetencija talkina Lietuvos politinei veiklai, ypač ten, kur ji reiškiasi raštu. Europinis Sąjūdis, santykiai su prancūzų kultūriniu ir politiniu elitu, santykiai su kitų tautų ir tarptautinėmis organizacijomis yra taip pat prof. Jurgio Baltrušaičio veiklos svarbi sritis. Paskiausiu laiku jis dalyvavo su kitais kaip Lietuvos atstovas Europinio Sąjūdžio konferencijoje Londone.

Plk. J. Lanskoronskis, Lietuvos karo attache prie Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje. / Lithuanian Military Attache Col. Lanskoronskis, Lithuanian Legation, Paris

JUOZAS LANSKORONSKIS

Vienintelis Europoje išlikęs mūsų karo attache. Didelės patirties karo moksle bei karuomenės organizacijoje, o taip pat santykiuose su užsieniais - su nepalaužiama energija reiškiasi dabar tarptautinėse organizacijose. Šakotas išsilavinimas humanistiniuose ir kariniuose moksluose leidžia jam autoritetingai reikštis laisvųjų žurnalistų sąjungoje bei federalistų klubuose, o taip pat santykiuose su pavergtų kraštų laisvėje atsidūrusiais karininkais bei jų organizacijomis. Pastarajam reikalui pulk. J. Lanskoronskis yra sutikęs būti VLIKo patarėju.

EDUARDAS TURAUSKAS

Buvęs politinio departamento direktorius, paskutinis Lietuvos atstovas prie Tautų Sąjungos. Didelės diplomatinės patirties dėka jis gali sekmingai lietuviams atstovauti kitose tarptautinėse or-

Prof. J. Baltrušaitis ir žmona su JAV ambasados Paryžiuje patarėju kultūros reikalams. / Prof. J. Baltrušaitis and wife visit with the cultural adviser of the American Embassy in Paris.

Kas yra LE PLG?

PASIKALBĖJIMAS SU LAISVOSIOS EUROPOS KOMITETO PATARIAMOSIOS LIETUVIŲ GRUPĖS PIRMININKU V. SIDZIKAUSKU.

Patariamoji Lietuvių Grupė prie Laisvosios Europos Komiteto New Yorke yra vienas iš žymiausių Lietuvos laisvinimo veiksnių. Supažindinti gerb. Skaitytojus su šios Grupės veikla bei uždavinias, kreipėmės į jos pirmininką V. Sidzikauską, kuris maloniai sutiko atsakyti į jam patiektus klausimus.

– Kaip trumpai apibūdintumėte Laisvosios Europos Komitetą bei jo tikslą?

– Pasaulinis komunizmas, pajungtas Rusijos imperializmui, vartoja dvejopą kovos ginklą: jėgos ir idėjos. Todėl ir priešbolševikinė kova privalo tos pat rūšies ginklų. Priešbolševikinis idėjinis ginklas JV yra telkiamas specialios visuomeninės organizacijos – Laisvosios Europos Komiteto – rankose. Tai visuomeninis amerikiečių sambūris, apjungiąs įžymius JV politikus ir šiaip intelektualus, įsitikinusius, kad pasaulio laisvė yra nedaloma, ir sutariančius dėl pozityvios veiklos prieš bolševikinį pavergimą.

Laisvosios Europos Komitetas įsteigtas 1949 m. New Yorke. Jo Tarybos pirmininkas yra buvęs JV ambasadorius Japonijoje ir buv. Valstybės Pasekretorius J. C. Grew. Komiteto prezidentas yra admirolas H. B. Miller, viceprezidentai: C. D. Jackson ir F. R. Dolbeare.

Savo uždavinius Laisvosios Europos Komitetas taip nusako: "Sovietų Sąjungai sulaužius savo iškilmingus pasižadėjimus, 90 milijonų europiečių vidurio ir ir rytų Europos velka bolševikų baudžiavą. Komitetas, įsitikinęs, kad kol truks tokia padėtis, negalima pastovi taika. Mūsų pačių (JV) laisvė yra pavojuje, kai kiti pavergti. Todėl visi amerikiečiai turi dalyvauti kovoje, kuri nulems, kurios rūšies pasaulyje turės gyventi mūsų vaikai ir vaikaičiai".

– Kokiu būdu į jį įsijungė lietuviai ir kokią vietą jie jame užima?

Laisvosios Europos Komiteto Lietuvių Patariamosios Grupės prezidiumas: sekr. dr. A. Trimakas, pirm. V. Sidzikauskas ir ižd. K. Bielinis. / The Lithuanian Consultative Panel of the Free Europe Committee.

– Laisvosios Europos Komiteto talkininkais yra pavergtųjų kraštų tautiniai egziliniai komitetai, tarybos, patariamosios grupės. Iki 1951 m. birželio 1 d. sakyto Komiteto bendradrabiavimas ribojosi tiktai Albanija, Bulgarija, Čekoslakija, Jugoslavija, Lenkija, Rumunija ir Vengrija. Suprasdami Laisvosios Europos politinę reikšmę, lietuviai pradėjo belstis į jo duris nuo pat jo įsikūrimo pradžios. Po visos eilės pastangų ir žygių 1951 m. birželio 1 d. Laisvosios Europos Komiteto bendradarbiaviman buvo pritrauktos ir Baltijos valstybės – Lietuva, Latvija ir Estija. Tuo būdu Baltijos kraštai pastatyti vienoje plotmėje su vadinamaisiais satelitiniais kraštais. Mūsų bendradarbiavimo su Laisvosios Europos Komitetu inauguracijos proga jo vicepirmininkas Frederic R. Dolbeare tarp kitko pasakė šiuos įsidemėtinus žodžius: "Nuo šios dienos Baltijos kraštų patariamosios grupės yra pašauktos aktyviai bendradarbiauti su mumis ir su kitais tautiniais komitetais, kad bendromis pastangomis priartintume pavergtųjų rytų Europos kraštų išlaisvinimą, kad suteiktume ko veikiau vilties tų kraštų žmonėms, kad palaikytume jų demokratinę dvasią ir pakeltume jų moralę akivaizdoje tų bandymų, kurie dar jų laukia".

– Kokia yra Lietuvių Grupės sudėtis, ir kas šiuos asmenis parinko?

– Patariamosios Lietuvių Grupės narius parinko ir pristatė Lietuvos Įgaliotas Ministeris Washingtone, pasitaręs su VLIKu.

Į PLG sudėtį įeina įvairių nusistatymų žmonės, nors formaliai jie nėra atitinkamų grupių deleguoti ir joms subordinuoti. PLG pirmininkas yra V. Sidzikauskas, sekretorius dr. A. Trimakas, iždininkas K. Bielinis, nariai: J. Audėnas, dr. B. Nemickas, M. Tolišius, P. Vainauskas ir V. Vaitekūnas.

– Kokie yra Lietuvių Grupės darbai ir planai?

– Patariamosios Lietuvių Grupės veikla yra šakota kaip lygiai ir paties Laisvosios Europos Komiteto veikla. Per Laisvosios Europos Radiją ši pastaroji yra nukreipta tiesiog į pavergtuosius. Per sakytą Radiją egziliniai veiksniai gali nuolat palaikyti ryšius su savo kraštais, palaikyti juose gyvą laisvės vilti, teikti reikiamų informacijų. Per Vidurio Europos Studijų Centrą Komitetas siekia išlaikyti gyvą ir pajėgų pavergtųjų kraštų politinį in intelektualinį potencialą, angažuodamas jį pavergtųjų kraštų studijų ir planavimo darbams. Komitetas taip pat stengiasi paruošti iš bolševikinės vergijos išlaisvintiems kraštams naujų veikėjų ir specialistų. Tam yra skiriamos stipendijos pavergtųjų kraštų studentams Jungtinių Valstybių aukštosiose mokyklose ir tam yra įsteigtas Laisvosios Europos Universitetas egzilyje Strassburgo mieste, kuris glaudžiai bendradarbiauja su Stassburgo Universitetu; iš dalies stipendijos yra skiriamos taip pat ir kituose Europos universitetuose studijuojantiems pavergtųjų kraštų studentams. Šiuo metu sakytame Universitete studijuoja ir gauna stipendijas tik penki lietuviai studentai, bet nuo ateinančių mokslo metų lietuvių studentų skaičius žymiai padidės. Laisvosios Europos Komitetas siekia taip pat supažindinti su bolševikine sistema ir taktika šio krašto visuomenę. Tam yra "American Contacts", tariant bolševikinės sistemos praktiką išgyvenusių žmonių paskaitos ir pranešimai amerikiečiams.

Nusakydama savo uždavinius, PLG yra taip išsireiškusi: "Mes įsipareigojame dirbti visu atsidavimu lietuvių tautos išlaisvinimui iš agresyvaus Sovietų imperializmo ir žmogaus teisių atstatymui mūsų krašte. Mes maldaujame Apvaizdą duoti mums jėgų mūsų pasiryžime dirbti iki neapkenčiamas įsiveržėjas ir

---

ganizacijose: NEI (Naujoji Internacionalinė Ekipa - krikščioniškosios pasaulėžiūros politinis sambūris), Tarptautiniame Komitete Krikščioniškai Kultūrai Ginti, federalistų klube. Sykiu su prof J. Baltrušaičiu ir plk. Lanskoronskiu, VLIK pakviesti, uoliai reiškėsi paskutinės JTO sesijos metu Paryžiuje. Sykiu su prof. Z. Ivinskiu atstovavo lietuviams neseniai įvykusioje Tarpt. Krikščioniškajai Kultūrai Ginti Komiteto Vokietijos sekcijos steigiamojoje konferencijoje, Bonnoje, kur Lietuvai buvo parodyta labai daug dėmesio.

K. S.

Trys iš Lietuvos pabėgę lietuviai žvejai LE LPG patalpose; su jais kartu matyti LPG pirm. V. Sidzikauskas ,kons. J. Budrys ir LAIC dir. Kižytė. / Escaped Lithuanian fishermen with notables: Lithuanian Information Center Director Kižytė (left, center), Lithuanian Consul Budrys (on her left) and Chairman of the Lithuanian Consultative Panel for the Free Europe Committee, Sidzikauskas (far right).

mūsų tautos pagrindinių teisių uzurpatorius bus priverstas pasitraukti iš mūsų brangaus krašto".

Sutrikus tuo tarpu mūsų transliacijoms per Laisvosios Europos Radiją, Patariamoji Lietuvių Grupė susitelkė daugiau prie kito pavidalo informacijos darbo, būtent:

a) Pradėtas leisti LPG žinių biuletenis lietuvių kalba, kuriame teikiamos žinos apie padėtį okupuotoje Lietuvoje ir apie PLG veiklą;

b) Studijuoti tarptautinei raidai, lietuviškųjų žemių problematikai, išlaisvinsimos Lietuvos politiniams, ūkiniams, ir kultūriniams klausimams, taip pat ir tautinio potencialo išlaikymo klausimui, gvaldyti būsimos Europos apsijungimo galimybes ir Lietuvos laisvinimo organizacijos rūpesčius, bus leidžiamas kas trys mėnesiai lietuvių kalba politikos žurnalas "Lietuva". Tikimės, kad pirmasis numeris pasirodys jau ateinantį birželį.

c) Baltiškai problematikai judinti angliškai kalbančiųjų pasaulyje, visos trys Baltijos kraštų PG sutarė atgaivinti "The Baltic Review" žurnalą ir leisti jį triskart per metus. Pirmajam numeriui medžiaga jau baigiama patiekti.

d) Kita PLG komisija energingai stumia į priekį Lietuvos Žinyno parengiamuosius darbus. Leidinio skyrių ir atskirų sričių angažuoti autoriai daugumoj pasiketinę patiekti medžiagą iki vasaros vidurio. "Lithuania' informacijos bare svetimiesiems ir šio krašto lietuvių kilmės jaunimui turėtų užpildyti nemažą spragą.

e) Dar kita PLG komisija, pasitalkinus atitinkamus autoritetus, paruošė planą PLG nutartam išleisti kapitaliniam veikalui apie lietuviškąsias žemes. Niekam nepaslaptis atbundančio gudų nacionalizmo kai kurių sluogsnių pretenzijos

Sydnejaus (Australija) lietuvių tautinių šokių grupė Prancūzijos ambasados sode Canberroje sode; vidury sėdi ambasadorius Padovani (neseniai miręs). / French Minister to Australia, the late Padovani, sits with Lithuanian Folk dancers in Sydney, Australia.

BALF pirm. prof. kan. Končius, lankydamasis Lietuvių Vasario 16-sios Gimnazijoj Diepholze, Vokietijoj, kalbasi su mokine, kuri iš Lietuvos pabėgo 1951 m. gegužės 5 d. / BALF Chairman Končius visits Lithuanian High School in Diepholz, Germany. K. Dikšaičio foto

PLG aktyvai dalyvauja tarptautinių egzilų sambūrių veikloje tiek Washingtone, tiek New Yorke.

Greta lietuviškųjų kontaktų, kuriuos PLG nariai plačiai palaiko, aktyviai dalyvaudami JV lietuvių visuomenės organizaciniame veikime, PLG reiškiasi ir amerikoniškuose kontaktuose. PLG pirmininkas turėjo paskaitas New Yorko universitete apie Baltijos valstybių bendradarbiavimą ir "How the Soviets Took Over the Baltic States". Jis taip pat dalyvavo Mid-European Studies Center Virginijos Universiteto gegužės 5-6 d.d. suruoštuose tarptautinėse diskusijose, dalyvaujant karo ministerijos ir Mutual Security Administration atstovams. Diskusijos buvo trimis temomis: 1) Eastern Europe Today, 2) Western Europe Tomorrow, ir 3) Iron Curtain Countries and America. Būdinga buvo šių temų diskusijose amerikiečių pareikštas pabrėžimas, kad sovietų pavergtieji kraštai turi išlyginti visus savo praeities teritorinius ginčus, kad

(Perkelta į 13 psl.)

iki... Vievio. Taip pat niekam nepaslaptis kai kurių vokiečių sluogsnių tendencijos M. Lietuvos sritis laikyti germaniškąja erdve. Atitinkamų sričių mokslininkų patiekti objektyvūs duomenys apie lietuviškąją erdvę todėl yra juo labiau reikalingi.

Kadangi informacijos darbas plačiu baru varomas ir VLIKo atitinkamų įstaigų ir ALTo per LAICą, o dabar dar PLG į tą darbą išeina, tai naturalu buvo ieškoti tam darbui darnos ir planingumo. Tuo reikalu balandžio 5 d. įvykęs Jungtinėse Valstybėse esančių VLIKo narių, ALTo Vykdomojo Prezidiumo ir PLG pasitarimas sutarė įsteigti koordinacinį informacijos centrą, sudarysimą šių trijų institucijų skirtų atstovų. Šiam centrui pradėjus veikti lietuviškosios informacijos bendras veiksmingumas turėtų dar pakilti.

Genocido reikalu PLG narys Vaitiekūnas yra kodifikavęs visą lig šiol buvusią išbarstytą dokumentinę medžiagą apie sovietinės sistemos genocidinę praktiką pačioje okupuotoje Lietuvoje ir apie masines deportacijas iš Lietuvos ir deportuotųjų likimą.

Savo ruožtu PLG yra pateikusi atitinkamą memorandumą prie UNO veikiančiam Ad Hoc Committee on Forced Labor. Tas memorandumas yra atkreipęs komiteto dėmesį ir PLG yra numatyta pakviesti liudyti žodžiu.

Išlaisvinsimos Vidurio ir Rytų Europos atstatymo problemoms tirti Laisvosios Europos Komitetas turi sukūręs Vidurio Europos Studijų Centrą. PLG nariai dr. Trimakas ir J. Audėnas yra surinkę ir pateikę sakytam Centrui atitinkamų Lietuvos ūkinio gyvenimo sričių statistinius duomenis ir pradėjo organizuoti tų lietuviškųjų ūkio sričių studijas bendroje Rytų ir Vidurio Europos ūkio plotmėje.

PLG yra aktyviai įsijungusi į talką UNESCO užplanuoto kapitalinio veikalo apie Žmonijos Kultūros Istoriją lituanistinei daliai, pritraukdama tam darbui atitinkamus mūsų mokslininkus.

BALF pirm. kan. Končius tarp Lietuvių Vasario 16-sios Gimnazijos Diepholze (Vokietijoj) mokytojų ir svečių; jo dešinėj britų zonos CARE dir. J. Box, o kairėj - gimn. dir. Giedraitis. / BALF Chairman Končius with teachers and guests at the Lithuanian high school in Diepholz, Germany. K. Dikšaičio foto

BALF pirm. kan. Končius dalina knygas Lietuvių Gimnazijos Diepholze (Vokietija) mokiniams. / BALF Chairman Končius distributing books to Lithuanian High School students in Diepholz, Germany. K. Dikšaičio foto

Adv. Antanas Olis su žmona. A. Olis yra yra tikrasis Margučio radijo programos "dvasios vadas". A. Olis, Sanitary District President and "Spiritual Director" of the Margutis radio hour. Shown with him is his wife Vera. Chicago, Ill.

Antanas Vanagaitis, davęs pradžią ir kryptį Margučio dienžodžiui Chicagoje, Ill. Jis mirė 1949 m. / The late A. Vanagaitis, founder and supervisor of the Margutis radio program, Chicago, Ill.

Margučio radijo dienžodis

Chicagos ir jo apylinkių lietuviams jau pasidarė lyg savotiškos vakarinės maldos reikalas: atsukti Margučio radiją ir jį išklausyti kiekvieną mielą vakarėlį... Dalis Chicagos lietuvių tatai jau daro 25 metus. Naujakuriai lietuviai nuo pir-

Lilija Vanagaitienė veda Margučio radijo dviejų valandų programą ketvirtdieniais, Chicago, Ill. / Lilija Vanagaitienė MC's the two-hour Margutis show on Thursdays, Chicago, Ill.

Adv. A. Lapinskas skaito pranešimus Margučio radijo studijoj, Chicago, Ill. / Atty. A. Lapinskas reads the news over the Margutis radio channels, Chicago, Ill.

mos Chicagoj apsigyvenimo ir įsikūrimo dienos tampa ištikimais Margučio radijo klausytojais. Jo kasdieninis pasirodymas beveik kiekvienoj lietuvių šeimoj Chicagoj daugeliu atveju atstoja ir pavaduoja dienraštį. Už tai Margučio įsteigėjas velionis Ant. Vanagaitis dažnai Margučio radiją vadindavo "dienžodžiu".

P. Gudas, dieną ir naktį pasiruošęs patarnauti Margučiui, skaito žinias. / Newscaster P. Gudas reports for Margutis.

Ateinančiais metais Margutis jau švęs "sidabrinį jubiliejų". 25-rių metų kelias Margučio radijo kelionėj yra įvairus, bet nuostabia tiesus. Kilta aukštyn ir leistasi žemyn, eita skubiai ir slinkta lėtai, važiuota lygiu keliu ir užtikta gauburių – bet visą laiką tik *priekin* ir *priekin*. Ir visą laiką su vienu pagrindiniu tikslu - palaikyti lietuvišką žodį, plėsti lietuvių tautinį jausmą, dalyvauti bendruose lietuvių siekimuose. Velionis A. Vanagaitis šį tikslą gerai suprato ir puikiai mokėjo parinkti priemones, kurias paliko gerinti ir plėsti savo darbo tęsėjai - savo našlei L. Vanagaitienei.

Laikai – nori ar nenori– keičiasi. Keičiasi ir Margučio dienžodžio klausytojai, keičiasi ir pats *Margutis*. Kitaip ir negali būti: ketvirtadalis amžiaus visose srityse įnešė didelių pakeitimų. Pasikeitė ir pats žmogus ir jo mąstymo, jo supratimo ir apskritai jo gyvenimo sąlygos. Kaip dienraštis, taip ir dienžodis šiais laikais turi būti ypatingai budrus, aktingas. Kad jis palaikytų ir trauktų klausytojo dėmesį, jis turi būti *kasdien* atsinaujinęs: vis nauja medžiaga, nauji reikalai, naujas patiekimo būdas. Be abejo, tokius reikalavimus patenkinti tegalima tik su geru redakciniu štabu.

Laimingu būdu Margučio dienžodžiui yra pavykę sutelkti gerą būrį gerų bendradarbių ir talkininkų. Nuo pirmos savo gyvenimo dienos Margutis tebeturi vieną didelį ir nieku nepakeičiamą ramstį. Juo yra *adv. Antanas Olis* - dabartinis Chicago Sanitary District pirmininkas. Kiti du Margučio nepailstami talkininkai yra *adv. Antanas Lapinskas* ir *dr. Steponas Biežis*. Pastarasis jau 25 metai kiekvieną antradienį rodosi Marguty su sveikatos patarimais.

Margutis buvo sukurtas ir išlaikytas lietuvių visuomenei bendradrabiaujant. Visos lietuvių organizacijos, visi klubai,

Žurn. V. Kasniūnas tarp vaikų, kuriems kiekvieną sekmadienį veda programą per Margučio radiją. / Journalist V. Kasniūnas, Margutis staff member, is a favorite with children listeners to the program.

Prel. B. Urba, didysis Margučio draugas, kalba į margutiečius. /Monsignor B. Urba addresses fans of Margutis radio station, Chicago, Ill.

Margučio pranešėjas K. Deveikis (Casey), JAV kariuomenės kapitonas. / Kazys Deveikis, US Army Captain, is a regular announcer for the Margutis radio program, Chicago, Ill.

Margučio suruoštoj lietuvių vaikų šventėj dr. S. Biežis dalina vaikams maistą; jis per Margučio radiją duoda sveikatos patarimus; paveiksle šalia jo matyti stovint mokyt. A. Blinstrubą. / Dr. S. Biežis distributes favors to children at a party sponsored by Margutis, Chicago, Ill.

Cicero, Ill., Šv. Antano lietuvių parapijos klebonija, kurios praplėtimas ir atremontavimas kaštavo 90,000 dolerių. Ji kartu su Seselių Namu buvo iškilmingai pašventinta Jo Em. kard. Stritch, dalvaujant vysk. V. Brizgiui, kunigams ir miniai parapijiečių balandžio 27 d. / St. Antony Church Rectory, Cicero, Ill.
Photo by Blaise Studio

visi visuomeninio pobūdžo reikalai rado ir teberanda Marguty kuo didžiausį prielankumą. Margutis yra lyg garsiakalbis Chicagos organizuotų lietuvių. Jis yra lyg tribūna visų lietuvių tautos reikalais, dėl jos pastangų į laisvę, jos gyvybės ir jos pasireiškimo tremty. Kiekvieną dieną, kaip koks ištikimas sargybinis, Margutis nepraeina nepastebėjęs Lietuvos istorijos sukakčių, kasdieninių pasaulinių įvykių, minėjimų. Kultūriniai lietuvių reikalai - muzika, menas, literatūra - visa tai įvairiomis formomis - paskaitomis, pranešimais, recenzijomis, vaidinimais - užpildo beveik kasdien Margučio radijo programą. Tokiai vientisai ir išbaigtai programai vykdyti, be abejo, reikia veiklaus štabo ir gyvos talkos. Šiuo metu Marguty randame dirbant bei nuolatos talkininkaujant dr. B. Dirmeikį, K. Deveikį, Pr. Gudą, žurn. V. Kasniūną, muz. A. Kučiūną. Visam šiam štabui ir visai Margučio veiklai vadovauja Lilija Vanagaitienė, paveldėjusi iš brangios atminties velionio A. Vanagaičio gilią visuomeniškumo tradiciją, jautrų lietuvių kultūros gerbimą ir gyvą dėmesį.

Margučiui tenka garbė būti Chicagoj vieninteliu lietuvių dienžodžiu. Su šia garbe jam skirta ir pareiga budėti plačiame Chicagos lietuvių įvairiopo tautinio gyvenimo bare. Šiais metais Margutis švęs 25 metų sukaktį.

V. A.

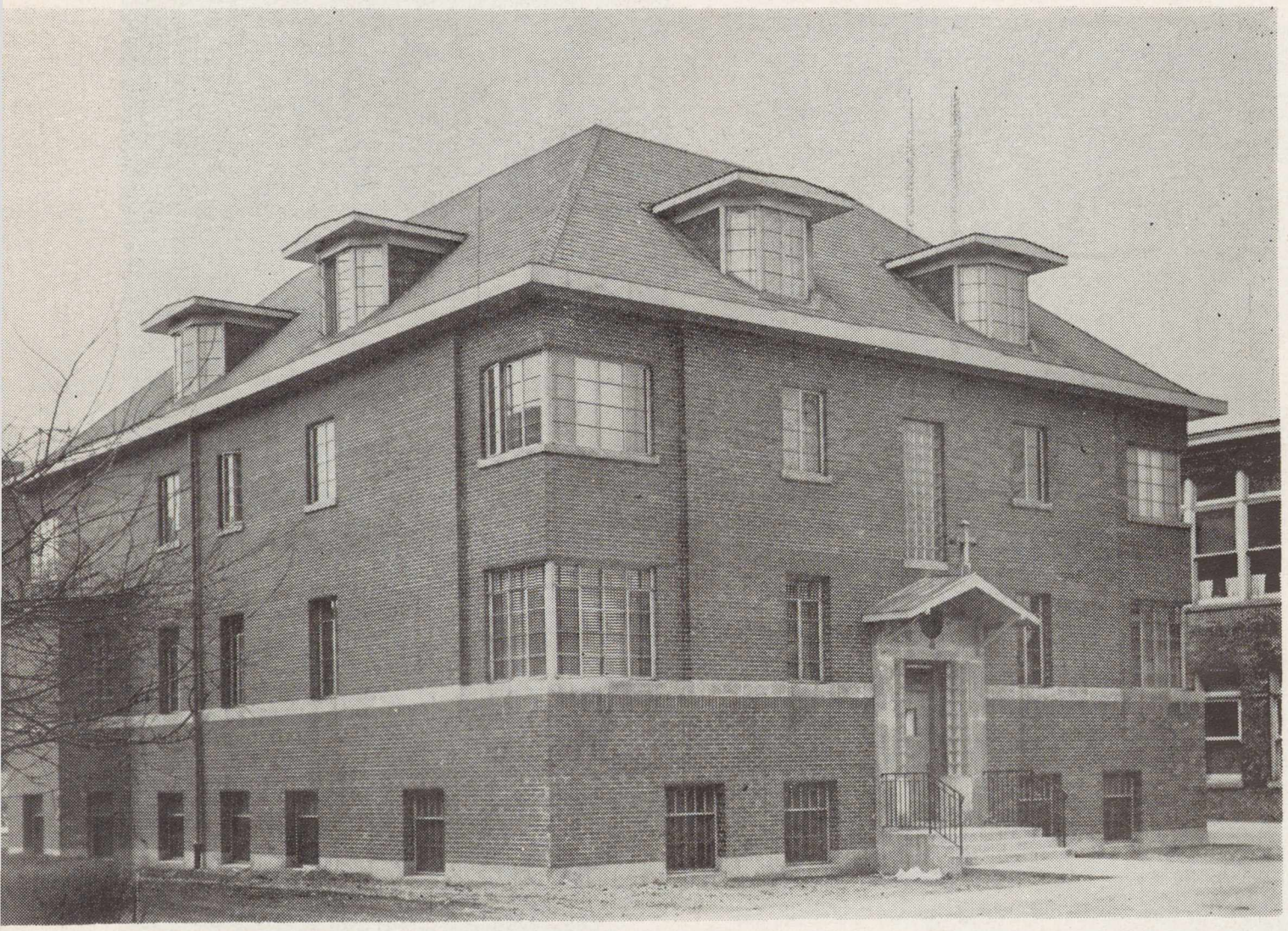

Cicero, Ill., Šv. Antano lietuvių parapijos Seselių-Mokytojų namas, šiais metais pastatytas ir kainavęs 150,000 dolerių. / Sister Convent, St. Anthony Parish, Cicero, Ill. Photo by Blaise Studio

Dagys

GABRIELĖ MISTRAL

Vieną sykį sodo lelija (turtuolio sodo) klausinėjo kitas gėles apie Kristų. Jos savininkas, praeidamas, buvo Jį paminėjęs begirdamas jos tik ką prasiskleidusį žiedą.

Viena skaisčiai raudona Sarono rožė atsakė:

— Aš Jo nepažįstu. Greičiausiai tai koks prasčiokas, nes aš esu mačiusi visus valdovus.

— Taip pat ir aš niekad nesu Jo matęs, — pridūrė smulkus ir kvapus jazminas, — nė viena švelni dvasia nepraleidžia progos nepauosčiusi mano mažyčių žiedų.

— Aš irgi, — pridėjo šalta ir bejausmė kamelija.

— Turbūt jis koks kaimietis: aš esu buvusi ant krūtinės gražių moterų ir vyrų...

Lelija atsakė:

— Man neatrodo, kad taip būtų, o mano ponas Jį prisiminė šį rytą bežiūrėdamas į mane.

Tada žibuoklė pastebėjo:

— Vienas mūsų, be abejo, Jį bus matęs: tai vargšas mūsų brolis dagys. Jis gyvena pakelėse, pažįsta visus praeinančius ir visus sveikina savo pelenais apiberta galva. Nors dulkių pažemintas, jis malonus ,nes turi mano atspalvio žiedą.

— Pasakei vieną tiesą, — atsiliepė lelija. — Neabejoju, kad dagys pažįsta Kristų, tačiau tu apsirikai jį pavadindama mūsiškiu. Jis turi dyglius ir yra biaurus, kaip koks nusikaltėlis. Jis toks ir yra, nes

Pirmieji iškylautojai Naujoje Anglijoje. / Early picknickers at a lake in New England.

K. Daugėlos foto

kaimenėms praeinant pasiglemžia avinėlių vilnas.

Tačiau apsimetėliškai pasaldinusi balsą ir pasisukusi į kelią sušūko:

– Broli dagy, vargšas mūsų broleli, lelija tave klausia, ar tu pažįsti Kristų?

Ir su vėju atėjo dagio pavargęs ir lyg palūžęs balsas:

– Taip, Jis buvo praėjęs šiuo keliu, ir aš buvau palietęs Jo drabužį, aš, liūdnas dagys!

– Ar tiesa, kad panašus į mane?

– Tik iš dalies, ir kai mėnulis tau suteikia skausmingą atspindį. Tu per aukštai keli galvą. Jis gi ją nešiojo truputį palenktą. Tačiau Jo apsiaustas ilgas, kaip kad tavo taurė ir tu esi per nelyg laiminga jam panešėdama. Niekas niekados Jo nepalygins apdulkėjusiam dagiui.

– Sakyk, dagy, kokios Jo akys?

Dagys pravėrė ant kito stiebo mėlyną žiedą.

– Kokia Jo krūtinė?

Dagys pravėrė raudoną žiedą.

– Tai labai žiauri spalva, – atsakė lelija.

– O kokį Jis nešioja pavasarį ant smilkinių vainiką?

Dagys pakėlė savo spyglius.

– Tai baisus vainikas, – tarė kamelija.

– Rožei atleidžiame josios mažus spyglius, tačiau anieji yra kaip kad kaktuso, pasišiaušusio pakalnių kaktuso.

– Ar Kristus myli? – tęsė susimąsčiusi lelija.

– Kokia Jo meilė?

– Taip, Kristus myli, – atsakė dagys, paleisdamas į visas puses savo nudžiuvusio žiedvainikio pukelius.

– Nežiūrint visko, – tarė lelija, – norėčiau Jį pažinti. Kaip tai padaryti, broli dagy?

– Kad pamatytum praeinant, kad sugautum Jo žvilgsnį, pasidaryk pakelės dagiu, – atsakė šis. – Jis tolydžio, be poilsio keliauja takais. Sykį praeidamas man pasakė: "Būk palaimintas, nes žydi tarp dulkių ir linksmini neramų praeivio žvilsgnį." Dėl tavo kvapties Jis nesustos turtuolio sode, nes ore jaučia kitą kvaptį – žmonių žaizdų kvaptį.

Tačiau nei lelija, kurią vadino savo seserim, nei Sarono rožė, kurią Jis būdamas vaikas skynė kalvose, nei kvapnusis vijoklis nepanorėjo patapti pakelės dagiu ir, kaip kad valdovai ir gražios moterys atsisakė Juo sekti saulės išdegintom lygumon, pasiliko nepažinę Kristaus.

Išvertė *P. Gaučys.*

SKAITYKITE

TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS

viso pasaulio lietuvių tarpe populiarų savaitraštį. Jame atsispindi ne tik Kanados, bet ir viso pasaulio lietuvių gyvenimas.

Prenumeratos kaina:

USA ir Kanadoje - $4. – Kitur - $4.50
Pusmečiui visur - $2.50

Kiekvienam metiniui skaitytojui duodam priedo gražų kišeninį kalendorių.

Atsiuntusiam adresą, siunčiame keletą egz. susipažinimui.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"

941 Dundas St. W.

Toronto, Ont., Canada

Komp. Stasys Gailevičius gegužės 17 d. šventė savo 25 metų muzikinio darbo sukaktį; paveiksle matyti op. sol. E. Kardelienę, įteikančią jam ta proga gėlių puokštę; fone - jo vadovaujamas choras. Komp. S. Gailevičius šiuo metu gyvena Montrealy, Kanadoj.
Composer-conductor S. Gailevičius shown accepting bouquet of flowers from Opera Soloist E. Kardelienė at a musical evening in Montreal, Can. This year marks his 25th anniversary in the musical profession.
V. Juknevičiaus foto

Red. J. Kardelis kalba sveikindamas komp. S. Gailevičių jo sukakties proga. / Editor J. Kardelis greets Composer S. Gailevičius on his 25th anniversary in musical profession.

Komp. S. Gailevičius su savo choru Montrealy, Kanadoj. / Composer-Conductor S. Gailevičius with the Lithuanian mixed chorus, Montreal, Canada. V. Juknevičiaus foto

Kas yra...

(Atkelta iš 7 psl.)

jie nekliudytų glaudaus ateities bendradarbiavimo apjungtoje Europoje.

Be dalyvavimo bendruose PLG posėdžiuose, kurie vyksta du kart savaitėje, kiekvienas PLG narys turi dar jam pavestą specifinę darbų sritį.

– Koks yra Lietuvių Grupės santykis su VLIKu bei ALTu?

– PLG dirba ankštame kontakte su Lietuvos Įgaliotu Ministeriu Washingtone, su VLIKu ir su ALTu. Jos santykiai su visais čia suminėtais veiksniais yra nuoširdūs ir glaudūs.

– Kaip yra į Laisvosios Europos Komitetą įsijungę Lietuvos kaimynai - latviai, estai, lenkai ir rusai? Kokie lietuvių santykiai su jais?

– Latviai ir estai yra įsijungę į Laisvosios Europos Komiteto veiklą panašiai kaip ir mes. Lenkai, kadangi jie yra tarpusavyje suskilę ir turi net tris politinius organus, yra įjungti į sakytą veiklą tik individualiai, kitaip tariant, Laisvosios Europos Komitetas bendradrabiauja su paskirais asmenimis, parinktais iš visų konkuruojančių sambūrių. Laisvosios Europos Komitetas globoja tik dešimt Vidurio ir Rytų Europos valstybių, kurios laikotarpy tarp dviejų pasaulinių karų buvo nepriklausomos. Sovietų Sąjungą sudarančioms tautoms išlaisvinti yra sudarytas specialus, adm. Kirk, buvusio JAV ambasadoriaus Maskvoje, vadovaujamas Komitetas. Savaime suprantama, PLG bendradarbiavimas su Latvių ir Estų PG, jau turįs rezistencinės kovos su okupantu bendradarbiavimo tradiciją, yra glaudus ir nuoširdus. Tatai vyksta ne tik pačių grupių darbo plotmėje, bet ir bendrose Batlijos tautų demonstracijose svetimiesiems. PLG santykiai su albanais, bulgarais, čekoslovakais, jugoslavais, lenkais, rumunais ir vengrais yra geri. Tatai, mano įsitikinimu, yra geras laidas ateičiai.

– Jums tenka susitikti su atsakingais JAV valdžios pareigūnais; taip pat neseniai lankėtės Europoj; kokius įspūdžius iš čia turite Lietuvos vadavimo reikalu?

– Kaip teisingai esate pastebėję, šių metų pradžioje lankiausi Anglijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje, dalyvavau Vidurio ir Rytų Europos kongrese Londone. Apsilankius Europoj dar labiau paryškėja, kad laisvojo pasaulio politikos centras šiuo metu yra Jungtinės Amerikos Valstybės. Čia ne tik supranta mūsų politines problemas, bet ir drįsta teigiama prasme dėl jų pasisakyti. Ir mūsų politinei veiklai šiame krašte yra geriausios sąlygos. Žinoma, savo vaidmenį Vidurio ir Rytų Europos valstybių, taigi ir Lietuvos, išlaisvinime suvaidins ir didžiosios Vakarų Europos valstybės, pirmoj eilėj Anglija, Prancūzija ir Vokietija, tačiau dėl žinomų politinių aplinkybių oficialioji šių valstybių politika yra kiek labiau rezervuota mūsų atžvilgiu.

– Kaip apskritai vertinate bendrą tarptautinę padėtį?

– Bendra tarptautinė padėtis nėra pastovus, bet kintąs reiškinys. Esmėje ji susiveda į dviejų milžinų - Jungtinių Amerikos Valstybių ir Sovietų Rusijos - santykių raidą. Sakytieji santykiai yra išgyvenę eilę fazių; pastangos rasti bend-

Operos solistės E. Kardelienės fortepiono ir dainavimo klasių mokiniai su tėvais po koncerto mokslo metus užbaigiant, Montreal, Kanada. E. Kardelienė sėdi 4-ta iš kairės; jos dešinėj komp. S. Gailevičius, o dešinėj - klebonas kun. dr. J. Kubilius, SJ. / Clergy, parents and teachers pose with students of E. Kardelienė voice and piano studio, after a concert, Montreal, Canada.

V. Juknevičiaus foto

Motinos Dienos minėjimas gegužės 10 d. per Detroito, Mich., radijo stotį WJLB, kuris buvo suruoštas vietos ALB Radijo Klubo. Prie mikrofono stovi Baltic Melodies dir. Helen Rauby ir St. Douvan; sėdi (iš dešinės kairėn): R. Stankienė, O. Kondrotienė, L. Černiauskienė, programos vedėjas V. Saladžius; už jų stovi šeštadieninės mokyklos mokyt. Valerija Kondrotienė.
Helen Rauby, Director of Baltic Melodies, moderates Mothers Day observance at radio station WJLB, Detroit, Mich.

rą politinę platformą su Sovietų Sąjunga, Sovietų ekspansijos sulaikymo ir dabar gyvenamoji Vakarų diplomatinės ofenzyvos politika. Tarptautinių įvykių logika rodo, kad sprendimas bręsta ir kad idėjų pranašumas ir jėgų persvara yra JAV pusėje. Todėl bendros tarptautinės padėties raida mus nuteikia optimistiškai ir kai dėl Lietuvos valstybės išlaisvinimo galimybių ir kai dėl laiko.

— *Kokia yra Jūsų nuomonė apie Diplomatijos Šefo instituciją ir jo santykius su VLIKu?*

— Tas klausimas yra sukėlęs daug ginčų ir net aistrų lietuvių spaudoje ir visomenėje. Klausimas santykių tarp Diplomatijos Šefo ir VLIKo pirmą kartą iškilo po 1945 m. rugsėjo 17 d. Buvo bandyta tas klausimas išspręsti tiek susirašinėjant, tiek konferencijose - 1946 m. Berne, 1947 m. Paryžiuje, pagaliau pereitais metais Nicoje ir Reutlingene. Ypač šis paskutinysis bandymas, vietoje sušvelninęs santykius, juos tik paaštrino.

Lietuvos valstybinio aparato likučiai užsieniuose yra svarbus veiksnys kovoje dėl Lietuvos valstybės suvereninių teisių vykdymo atstatymo. Bet ir VLIKas, kuris turėjo ir, reikia manyti, tebeturi tautos pasitikėjimą krašte ir egzilyje bei išeivijoje ,taip pat neturėtų būti per žemai vertinamas. Abiejų šių veiksnių veiklos suderinimas ir tarpusavio santykių išlyginimas yra būtini sekmingam Lietuvos laisvinimo darbui. Aš esu tikras, kad tatai yra galima, jei tiek vienų ir antrų bus mažiau žvairuojama į ateitį, o apsiribojama dabarties uždaviniais. Ateitis, kuri čia turima galvoje, greičiausiai bus praktiškai išpręsta be vienų ir be antrų, o egzilyje esančių veiksnių įsijungimas į išlaisvintos Lietuvos valstybės tvarkymą bei jų vaidmuo po išlaisvinimo bus juo realesnis ir didesnis, juo mažiau bus buvę tarp jų trinties. Dabartis reikalinga suderinto darbo, akylumo ir pasišventimo bei vieningos vadovybės. Su didele viltimi todėl žiūriu į Lietuvos diplomatų konferenciją, kuri birželio mėnesio gale susirinks Londone. Ji turės praskinti kelią veiksnių konferencijai, kurios uždavinys bus vainikuoti tikrą mūsų organizacinį vieningumą ir suderinti pažiūras į aktualiuosius, su Lietuvos laisvinimu susijusius, klausimus.

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ,

LIETUVIAIS TURIME IR BŪT!

Montrealio Aušros Vartų parapijos mokyklos mokiniai Motinos Dienos minėjime suvaidinę A. Aiišausko "Jonelis tinginėlis"; Pirmas iš dešinės - mokyklos globėjas kleb. kun. J. Kubilius, šešta - mokyt. J. Juknevičienė, septintas - mokyklos vedėjas A. Aliišauskas ir pirma iš kairės - mokyt. B. Lukoševičienė. / Lithuanian children and teachers of Aušros Vartai Parish school give a play on Mother's Day, Montreal, Canada.
V. Juknevičiaus foto

JOHN FOSTER DULLES

APIE BALTIJOS VALSTYBES

Sovietinio komunizmo tyronija yra žiauriausia iš pasaulyje žinomųjų. Ji nemažėja savo pastovumu, tęstinumu ir įtampa. Baltijos tautos yra tragiškos, bet iškalbingos to liudytojos.

1939 m. spalio 31 d. Molotovas, tada Sovietų Užsienio Reikalų Ministeris, padarė pranešimą penktoje nepaprastoje SSSR Aukščiausios Tarybos sesijoje. Jis sakė:

"Sovietų Sąjunga sudarė tarpusavinės pagalbos sutartis su Estija, Latvija ir Lietuva. Tos sutartys yar didelės politinės svarbos... Tos tarpusavinės pagalbos sutartys griežtai nustato pasirašiusių valstybių suverenumo neliečiamybę ir nesikišimo į vieni kitų reikalus principą... Mes pareiškiame, kad visos absurdiškos kalbos apie Baltijos kraštų sovietizaciją yra skleidžiamos tik mūsų bendrų priešų ir antisovietinių provokatorių sumetimais."

Po kelių mėnesių Sovietų Sąjunga pagrobė Baltijos kraštus ir pradėjo žiaurią sovietizacijos procedūrą. Tas laisvų tautų nukryžiavimas, prasidėjęs prieš dvylika metų, dar tebesitęsia ir tas faktas rodo ne tik tai, kad sovietinio komunizmo blogybė nepasikeitė, bet ir tai, kad tebesitęsia persekiojimas asmens vertingumo, tėvynės meilės ir Dievo meilės, persekiojimas, kuris tebeliečia šių trijų Baltijos valstybių piliečius.

Jie turi teisę, kad jų kraštai būtų pripažįstami nepriklausomomis valstybėmis. Dar daugiau, jie turi pagrindo šauktis į širdis ir protus bei išlaisvinimo pastangas visų laisvųjų tautų. Ryšium su tuo tinka prisiminti nemirtingus Abraomo Lincolno žodžius, kuris, kalbėdamas apie mūsų Nepriklausomybės Paskelbimo Aktą, pasakė, kad jis "... duoda laisvę ne vien šio kratšo žmonėms, bet viltį visam pasauliui ir visiems laikams. Jis buvo tas, kuris davė pažadą nuimti naštas savo laiko nuo visų žmonių..."

(Iš laiško Baltijos valstybių Laisvės Komitetui birželio įvykių minėjimo proga New Yorke)

Motinos Dienos minėjimo Montrealy (Kanada) garbės prezidiumas; kalba kleb. kun. J. Kubilius, S. J. Mothers Day observance in Montreal, Canada. At right of Honorary Presidium, Pastor Kubilius delivers address.
V. Juknevičiaus foto

NORO REIKIA . . .

(Atkelta iš 3 psl.)

bendruomenei. Šie dalykai yra tautos dvasios apraiškos. Būdamos gajos, jos žadina bei palaiko ir mūsų vidų. Todėl tautinis apsisprendimas turi būti lydimas tiesiog troškulio visam, kas tikrai yra lietuviška. Nesakykime, kad mes nesukuriame amžinų vertybių ar pasaulinio masto veikalų, nustebinančių žmoniją. Lietuviškąsias vertybes puoselėti mes turime ne todėl, kad jos yra aukštesnės už kitų tautų, bet todėl, kad jos yra mums savos. Gali jos būti net menkesnės už svetimąsias (iš tikro tačiau nei mūsų mokslas, nei mūsų menas, nei mūsų visuomeninės organizacijos neatsilieka nuo svetimųjų), bet jomis vis tiek reikia rūpintis, kaip rūpinamės savo vaikais ir savo žmonomis, nors jie ar jos nevisados savo gabumais ar savo grožiu prašoksta svetimus vaikus ar svetimas žmonas.

Reikia tad rasti ir laiko ir lėšų lietuviškoms institucijoms paremti. Reikia rasti laiko paskaityti lietuviškai knygai ir laikraščiui, paklausyti lietuviškų transliacijų per radiją, nueiti į lietuviškus susirinkimus, pakalbėti lietuviškais reikalais.

Išsilaikyti tremtyje tiktai individualine prasme nėra didelė garbė. Mums reikia išsilaikyti ir tautine prasme. Todėl reikia išlaikyti visa, kas mūsų tautybę ir ugdo. Bet be mūsų aukos tai padaryti nebus įmanoma. O ši auka apima ir mūsų laiką, ir mūsų lėšas. Dalies laiko ir dalies lėšų skyrimas mums, kaip lietuviams, išsilaikyti yra laidas, kad mūsų tremtis iš tikro bus Tautai ne apsunkinimas, bet palaima. Apsisprendimas be aukos yra miręs. (E.)

Savo laiku buvęs pasaulio bokso čempijonas lietuvis Sharkey-Žukauskas domisi "Lietuvių Dienomis" Chicagoje. / Former Heavyweight Champion Jack Sharkey shown reading "Lithuanian Days"
B. Brazdžionio foto

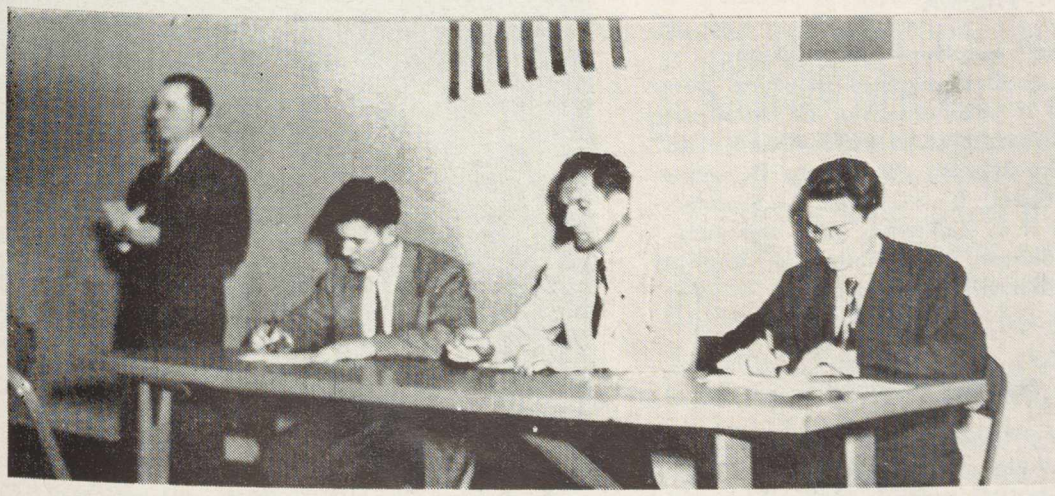

Vaizdai iš Šiaurės Amerikos lietuvių sportininkų suvažiavimo Chicagoje: kairėj - prezidiumas, dešinėj - dalyvių dalis. / Lithuanian sportsmen of North America hold convention in Chicago, Ill.
A. Stelmoko foto

Lietuvaitė Bernice Gillis, Amerikos karo aviacijos tarnyboje, Detroit, Mich. / Air Force Corporal Bernice Gillis, serving in Detroit, Mich.

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

— Frank Mason, Montrose, Calif. atidarė naują siuvamų mašinų (pramonės) krautuvę 747 S. Main St., Los Angeles, Calif. Telefonas MIchigan 8551.

— Kun. dr. S. Valiukas, Blue Point, L. I., N. Y., dirba kitataučių parapijoje, daug pasidarbuoja organizuodamas vietos lietuvius ir yra suradęs nemažai naujų LD skaitytojų.

— P. Puzinas, F. Kudirka, J. Uždavinys, V. Karalius, F. Masaitis, C. Jakutienė, E. Bertulienė, A. Razutis, K. G. Urnežis, P. Jasiukonis, V. Šimonis, P. Gasparaitis, L. Lašas, P. Žilinskas, V. Kazlauskas, A. Jasinevičius, J. Gajauskas, V. Pažiūra ir dar kiti trys, kurie prašė jų neskelbti, visi iš Los Angeles, Calif., yra pasižadėję paaukoti kas mėnesį po 1 dol. Vasario 16-sios Gimnazijos vieno mokonio išlaikymui nuo šių metų gegužės mėn. iki ateinančių metų gegužės mėn.

— Joseph ir Jean Sliakis, Culver City, Calif., birželio 1 d. pakrikštino savo dukterį Christine Mary vardu

Emilija ir Petras Norkeliūnai, Rochester, N. Y. Veiklūs vietos lietuvių organizacijų vadovai. P. Norkeliūnas jau 18 metų kaip šv. Jurgo pašalpinės draugijos, 29 metai LRK Fed. skyriaus ir nuo pat įsisteigimo ALT ir BALF skyrių pirmininkas bei ALB Rochesterio skyriaus vicepirmininkas. Amerikon atvyko 1913 m. Jo žmona (Kiškytė) gimusi Anglijoj. / Mr. and Mrs. P. Norkeliūnas, active in Lithuanian circles in Rochester, N. Y.

— Jonas A. Stoškus, Chicago, Ill., vyčių veikėjas, birželio 21 vedė M. Savickaitę, Providence šv. Kazimiero bažnyčioje, R. I.

— Frances Mieželis, Azusa, Calif., neseniai buvo padaryta operacija. Linkime greit pasveikti.

— Juozas Jakimavičius, Philadelphia, Pa., atnaujino LD prenumeratą dviems metams ir pridėjo 1 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojam.

— Irena Bertultė, Sigutė Dobkevičiutė, Dalia Karaliutė, Irena Kraftaitė ir Jina Pamataitytė, Los Angeles, Calif., baigė aukštesniąją mokyklą, o jų tėvai birželio 21 d. Danų salėje suruošė ta proga pobūvį.

— Joe Guest, Los Angeles, Calif., yra naujasis vietos vyčių kuopos pirmininkas.

— Vladas Hriškevičius, Santa Monica, Calif., pasakė pagrindinę kalbą birželio įvykių minėjime, kurį suruošė Los Angeles mieste gyveną baltai.

— K. ir J. Armonai, Edmonton, Canada, atostogas praleido Kalifornijoj ir Arizonoj. Dabar grįžo namo ir sako, kad Edmonton lietuviams patinka "Lietuvių Dienos".

— Mr. ir Mrs. F. Kazy, San Gabriel, Calif., užprenumeravo LD K. Dabulevičiui ir V. Demereckiui, Chicago, Ill.

— J. Markus šeima, Houston, Texas, atsikėlė gyventi į Los Angeles, Calif.

— J. N. Palulis, Chicago Ill., apsigyveno 3725 Lankershim Blvd., N. Hollywood, Calif., ir pradėjo piano derinimo ir taisymo biznį. Jo tel. ST. 71363.

— Mrs. V. Demereckis, Chicago, Ill., su dukterim ir žentu atostogavo pas Kazy, San Gabriel, Calif.

— Wm. ir Ann Miniskey, Alahambra, Calif., turėjo svečių iš Chicagos - ponią Kukštienę su dukterim.

— Wm. ir Ursula Andrews, Ventura, Calif., pardavę nuosavybę ir pavažinėję po rytines valstybes, apsigyveno Los Angeles, Calif.

Chicago, Ill., BALFo 57-to skyriaus (Roselando) vadovybė: vicepirm. P. Niedvara, garbės pirm. kun. kleb. J. Šaulinskas ir pirm. Pranas Bružas. / Committee of local BALF chapter, Chicago, Ill.

PADĖKA

"Lietuvių Dienų" gegužynės talkininkams

Birželio 15 d. suruoštas piknikas-gegužynė buvo vienas iš didžiausių ir sekmingiausių. LD administracija yra dėkinga visiems pikniko talkininkams, ypač vyr. šeimininkei Tillie Skiman, padėjėjoms O. Leonavičienei, O. Samsonaitei, B. Skirienei, J. Landsbergienei, E. Stirbienei ir L. Zaikienei; baro vedėjams - J. Leonavičiui, A. Skiman ir B. Katauskui; loterijos tvarkytojams B. Starkienei ir J. Urbonui.

Administracija

Gerb. Saitytojų dėmesiui

Šis "Lietuvių Dienų" numeris yra paskutinis prieš vasaros atostogas. Kaip nuolat skelbiama viršelio antrame puslapy, kitas LD numeris išeis už rugsėjo mėn. Bendradarbiai prašomi medžiagą tam numeriui prisiųsti nevėliau rugpiūčio 20 d.

Chicagos, Ill., Town of Lake lietuvių kolonijoj žinomi prekybininkai p.p. Metrikai. Jie taip pat yra ir "Lietuvių Dienų" platintojai. / Mr. and Mrs. Metrikas, Town of Lake businesmen and "Lithuanian Days" representative in Chicago, Ill.

Bal. Brazdžionio foto

NAUJOS KNYGOS

Jurgis Jankus, PAKLYDĘ PAUKŠČIAI, I dalis, 172 psl., Išleido Gabija 1952 m. Kaina $2.20.

Stepas Zobarskas, DOLERIS IŠ PITSBURGO, 57 psl. Išleido Gabija 1952 m., Kaina 80c.

Vysk. Motiejus Valančius, VAIKŲ KNYGELĖ, Išleido Gabija 1952 m. 160 psl., Kaina $1.80.

Algirdas Margeris, ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI, Žiaurios tikrovės vaizdai. Išleista 1952 m. 316 psl. Kaina 3 dol. Gaunama pas autorių: Dr. A. Margeris, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Jurgis Gliauda, NAMAI ANT SMĖLIO, "Draugo" premijuotas romanas. "Draugo" Bendradarbių Klubo leidinys, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill., 222 psl., kaina 2 dol.

AUKSO KIRVIS, rinktinės mūsų žmonių pasakos, parengė Juozas Švaistas. 224 psl. Kaina $2.50.

Dr. P. Jonikas, GIMTOJO ŽODŽIO BARUOSE. Bendrinės kalbos patariamai ir paaiškinimai. Čikaga, 1951 m. Išleido Terra, 748 W. 33rd St., Chicago 16, Ill. 168 psl. Kaina $1.50

A. Vilainis, ŽEMAIČIŲ ŽEMĖJE. Reportažai iš kelionių Lietuvoje. Išleido Lietuvių Knygynas Nemunas, 3143 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. 132 psl.

TĖVYNĖS SARGAS, kultūros, visuomenės, politikos ir socialinių mokslų žurnalas, 1952 m. III tomas, 2(9) Nr.. 177—368 p. p. Administracijos adresas: Dr. V. Šimaitis, 4241 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill.

Nauji "Laiškai Lietuviams"

Jau išėjo "L. L." Nr. 5, kurio turinys įdomus, ypač jaunimui ir moterims. Kažin ar dar yra koks nors lietuvis, kuris šio įdomaus laikraščio neskaitytų? Jo kaina metams tik vienas doleris. Adresas: "Laiškai Lietuviams", 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Ill.

Clevelando, Ohio, lietuvių grupė, baigusi vakarinę mokyklą ir gavusi pažymėjimus. / A group of Lithuanian refugess graduates from evening school, Cleveland, Ohio.

L. Briedžio foto

Handicraft division of Lithuanian exhibit in Sao Paulo, Brazil. / Lietuvaičių grupė liaudies meno parodoj, suruoštoj kovo 17-31 d. Sao Paulo, Brazil

COMMUNISM AND THE ALLIES

By Milton Stark

Without entering into the political details circumstancing the Stalin - Hitler conspiracy or its material results, it is possible to draw several conclusions concerning Soviet motives then clearly evident but misarbly ignored or misunderstood by the Allies. The Soviet Union was not averse to aggressive warfare against much smaller and entirely peaceable neighbors; the Soviet Union was likewise amenable to a contract with a world enemy in order to further its own aims of conquest; in occupying and annexing the Baltic States the Soviet Union demonstrated arrogant disregard of treaty and terrritorial boundary; the Soviet Union multifaceted duplicity was manifest in the mock elections that were staged in Lithuania, Latvia, and Estonia, elections designed to gull the world into thinking that free, non - Russian countries voluntarily resigned their national and territorial existence to Soviet Communism.

All these facts were known to the Allies when they accepted the Soviet Union as partisan in the field against Germany.

Perhaps they acted in the interest of the more impending crisis, but afterwards, when the Hitlerites were put to flight, they allowed the Soviet Union to entrench itself in the positions formerly held by Germany. That was a blunder of the first magnitude and for which the whole world now suffers. Indeed, the naivete of the Allies in ceding the Soviet Union a portion of German territory together with joint control of the capitol city of Berlin was immense. One of the more absurd consequences of that act of munificent generosity was the Berlin Airlift, an ingenious solution to a problem that should not have existed in the first place, and an admirable example of doing things the hard way.

While Russian militarists — themselves guilty of the most heinous war atrocities — sat on the panel of justice and right at the Nuremberg trials and while such brazen Communist spouts as Molotov, Vishinsky, et al blasphemed in the interests of "world peace" at the United Nations roundtable, Communist agents stealthily went about infiltrating distant parts of the world, there setting up the machinery of war, hatred and revolution. Czechoslovakia fell, China disappeared. Religious leaders were persecuted in a dozen Red-ruled countries, American officials were summarily arrested, imprisoned, and American property was seized... What does all this mean?

What are some more significant conclusions to be drawn from this seemingly

A group of Lithuanians visit a folk-craft and art show in Sao Paulo, Brazil. / Lietuvių veikėjų grupė Lietuvių Dailės ir Liaudies Meno parodoj Sao Paulo, Brazilijoj, kuri įvyko kovo 17 d. Ant sienos matyti dail. V. Stančikaitės paveikslai.

endless parade of abuse and lawlessness so confidently practiced by the Communists and so helplessly commented on by the Allies? *One,* Soviet Communism is a vital, dynamic force with its ends clearly in view; *two,* Soviet Communism is a fixed system, at once practical and efficient, and as such proceeds with methodical care, unhampered by sentiment or moral doubt; *three,* Soviet Communism is a tightly organized dictatorship wherein vascillation or differences cannot exist; *four,* Soviet Communism has the strength of its convictions and the means and versatilitiy to put them into effect.

In contrast stand the Allies, imperfect in their understanding of the true nature of Communism, weak in their loose union, undecided in matters pertaining to their common future and the future of the world, ungoverned by a driving principle, passive and defensive in the face of a power that must be checked by physical force and material determination.

With the outbreak of the Korean war the picture seemed to shift, and the Allies appeared to have at last realized the true purport of Communist intentions abroad. The repercussions were felt even in the remoteness of the United Nations, where the Communist bloc's nose was tweaked on occasion — a most modest reprisal for the years of Communist brow-beating and insolence swallowed by that august body. On the entrance of the Allies into the conflict, the readiest conclusion of most people was that they were in truth going to cry halt to the aggressor and defeat him in pitched battle. However, after a protracted seesaw campaign, when a certain imaginary centre line was reached between the free world and Communism, the Allies stopped dead in their tracks and proceeded bargaining with the enemy — and at a place designated by that same enemy. The fruits of those bickerings and bargainings are well-known to every literate citizen. In their sum total those fruits are nil and will remain so until such a time as the Allies comprehend the futility of interesting the Communists in peace. Are they blind to the fact that Communist assurances are and always have been products of the moment, fictions of expedience? Futhermore, if the Allies did not engage in the Korean war in order to win a decisive victory, what did they have in mind? What do they have in mind for the future?

I salute the splendid citizens of this country of Lithuanian descent. They have been hard-working, loyal citizens during wartime, and I pay tribute to them for their moral support of the sturdy defenders of liberty who have suffered the stinging rebuke under the yoke of Soviet tyranny.

Hon. Fred E. Busbey.

Summer - by A. Kairys / Vasara - A. Kairys (Iš Sao Paulo suruoštos parodos).

Cancer:

A New Theory

By V. J. STACK, M. D.

To contribute to the medical knowledge and human welfare in solving the perplexing question of cancer, this abstract of a new and never before advanced theory is respectfully submitted to the medical professsion at large and the family physician in particular, for consideration, study, discussion and practical application.

The theory is based on clinical studies and experience of many years of practice and the successful treatment of hundreds of cases of gastro-internal cancer.

The aim of the present article is not to present all the details of the theory covering the entire etiology of malignant growth — it is rather intended to draw attention to a number of hitherto neglected facts upon which a working hypothesis for further experimentation may be formulated.

Cancer is probably of a hormonal origin. In studying hormones one is confronted with the paucity of literature on mammary gland — the important gland in the reproductive system. Volumes have been written on its secretion — milk — from the economical standpoint, but

In the Shade of Trees - by A. Kairys
A. Kairys / Medžių pavėsy (Iš Sao Paulo suruoštos parodos).

very little on its importance as a factor in reproduction.

The fact that the yolk of the human ovum and the mammary gland secretion (colustrum) are chemically similar compounds, logically suggests their common origin. The mammary galnd secretion just like the yolk of the ovum, contains all the elements, minerals, proteins, fats and carbohydrates, all in the perfect proportion for the building of all embryonic cells and tissues. Moreover, it contains a heretofore *unidentified substance* or *active principle* (which I named "*pienin*") which together with genes originates the cycle of life, stimulates accelerated mitosis of embryonic cells and rapid growth of tissues. There is no longer any doubt of the existence of a milk factor – it has been isolated, but mistakenly recognized as virus. (Bittner, *Physicians Bulletin,* March, 1948.)

Let's consider the almost microscopic human ovum – one cell, which in nine months developes into a seven pound infant and doubles its weight in another five months; and all this is accomplished exclusively on the mammary gland secretion as its nutrition.

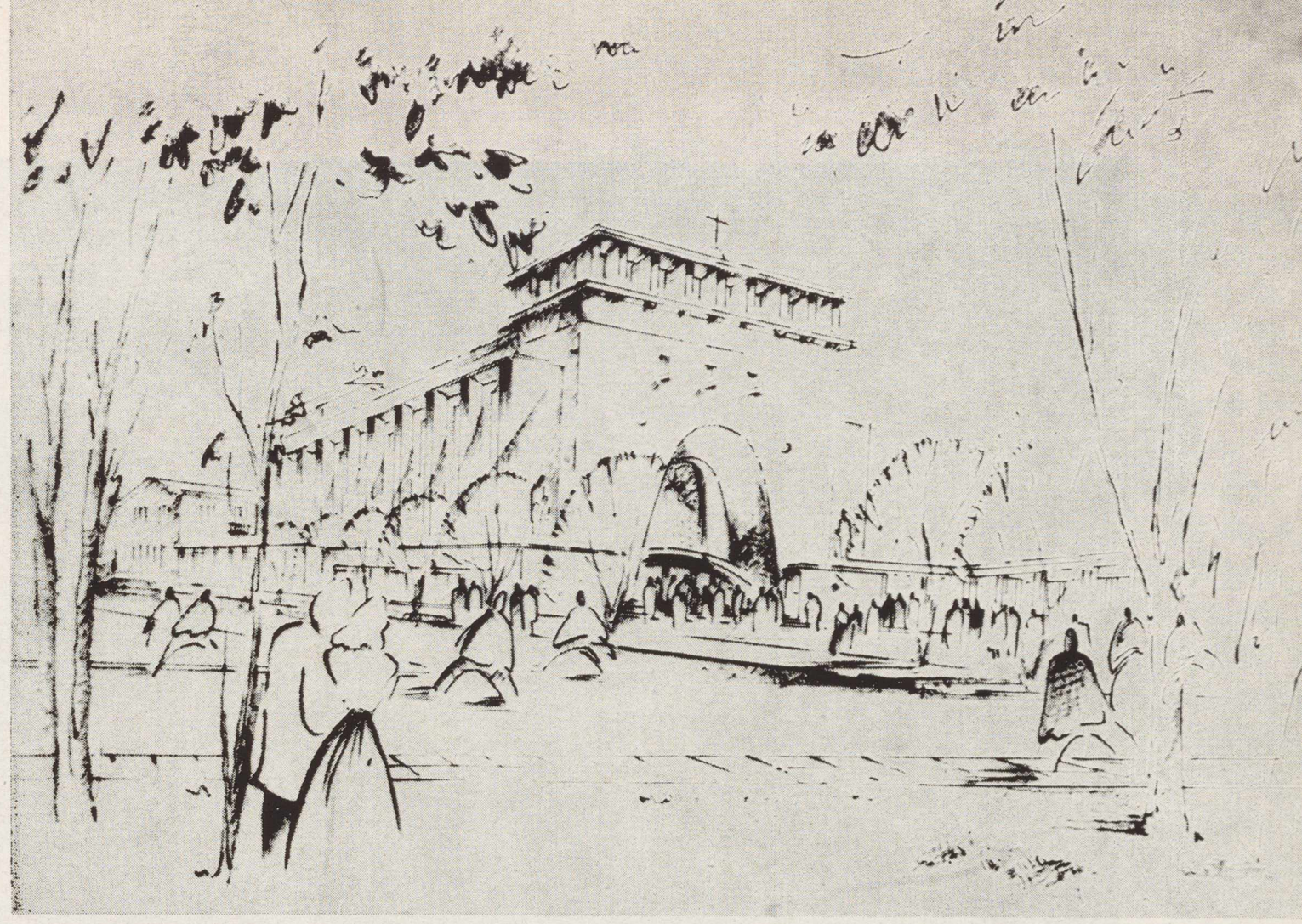

Architect's drawing of Aušros Vartai Church, project of Montreal Lithuanians. / Inž. Kulpavičiaus padarytas
Aušros Vartų lietuvių bažnyčios Montrealy (Kanada) projektas. V. Juknevičiaus foto

Here attention is called to a very important fact, that the cells and tissues of the infant body are composed of embryonic cells as differentiated from the slow developing mature cells and tissues of the mature body.

Another fact should be noted that the mammary gland secretion (milk) is not an ordinary food like our daily bread, meat, vegetables and fruits. Milk is a glandular secretion (hormone); a secretion of the glands that are a part of the reproductive system; a secretion that is primarily intended for the nutrition of embryonic cells and tissues in all mammalians.

What is cancer? It is a neoplasm or new growth, which may develop in any part of the body, but is composed of rapidly growing embryonic cells and tissues, crowding and displacing mature cells and disorganizing their funtions. The similarity between the malignant and embryonic tissues extends far beyond the mere morphological resemblance. In addition to the corresponding microscopic appearance of structure, fetal and malignant tissues contain similar enzymes and biotin. (Robertson and Kahler, *J. Nat. Cancer Inst.,* 2:595-600, June 1942, and West and Woglom, "Abnormalities in the Distribution of Biotin in Certain Tumors and Embryo Tissues", *Cancer Research,* 2:324-331, May 1942.)

The life and growth of embryonic cells and tissues depends on the mammary gland secretion in mammals, and on the yolk of eggs in birds and reptiles for their nutrition. A logical conclusion seems to be clear – embryonic cells and tissues of cancer also must depend on the same nutrition.

Naturally the question arises why are only a few affected by cancer when the use of mammary gland secretion (milk) and eggs as food is almost universal? it is suggested that the *mammary gland secretion and yolk of eggs are primary causes of cancer* only in the sense that they supply nutrition and stimulus for the growth of the malignant cells and tissues, but to prepare the ground for the growth of cancer other factors are necessary:

1) Heredity in the sense that the tendency towards cancer, not the malignancy itself, is inherited through genes-units of inheritance. And in this respect persons who have an inherited tendency to cancer may be likened to those who have an inherited tendency towards an allergy, in that the specific cause is "one man's food and anothers poison". For example, -oranges which contain valuable vitamins and are recommended and used daily as valued components of our diet will, in some individuals, provoke violent illness, indicating that these persons are sensitive to some substance in oranges which causes no troubles to others. Similarly, all of us daily are using milk and eggs in our diet from which we derive some degree of benefit yet clinical observations indicate that there are persons with inherited tendency or susceptibility to cancer in whom the same proteins will supply nutrition for the growth of malignant tissues. Allergies affect the nervous system, therefore, violent reaction in many cases is almost instantaneous so that detection of the offending substance is not difficult. Malignant growth may occur in any part of the body. The onset of cancer is insidious and at first symptomless. Probably cancer starts as one malignant (embryonic) cell which multpilies and growth continues as long as the "pienin" in milk and eggs is supplied, and usually is supplied in an over abundance!

The difficulty of detection of the offending agent in the case of cancer is obvious and in the laboratory is hardly possible.

2) Multiplicity of predisposing causes must be considered such as irritations mechanical as well chemical with injury to and destruction of mature cells tissues and, in regeneration the mature cells are replaced by embryonic cells, which in the case of cancer are malignant cells.

3) But the most probable answer will be found in the faulty metabolism of "pienin". It is possible that enzymes of renin and trypsin play an important role in the development of cancer and this would explain the presence of pienin in the livers of victims of cancer.

Logically in the prevention and treatment of malignancy, elimination of the primary cause as well as the predisposing causes is essential and elimination must be absolute. Of course, elimination of "pienin" is harmless to the patient and it does not interfere with surgery, the only treatment recognized by the majority of ethical physicians. On the contrary, it will help to prevent the metastasis, but the treatment is not as easy as it sounds. In order to obtain the best results, even in incipient cases, the patient should be treated at a hospital or sanitarium where dietary regimen is strictly and intelligently enforced. It is also suggested that a reagent prepared from pienin will not only assist in the detection of the susceptibility towards cancer (similar to the Schick's test) but also may prove to be of great value as a therapeutic agent.

Called "Subjugated Lithuania", this scene was enacted by pupils of Aušros Vartai Parish, Montreal, Canada. / Montrealio (Kanada) Aušros Vartų parapijos šeštadieninės mokyklos mokinių gyvasis paveikslas "Pavergtoji Lietuva" Motinos Dienos minėjime. V. Juknevičiaus foto

ROSES

A Romance by J. JAZMINAS

I met her for the first time several years ago, on a city street. From the very beginning my eyes were drawn to her, and I said to myself: "Here is my Ideal!" I was then about thirty years of age and, naturally, had loved more than once before. Notwithstanding the most foolish romantic envolvements, I was always restrained somewhere in the depths of my conscience by a conviction that I had more significant works to perform in this vale of tears... At that time I had already begun to write and was fond of giving rein to my imagination.

Afterwards I met her frequently on that city's streets, and always our eyes would meet. But those were only brief encounters, which aroused the emotions for but a fleeting moment. She would quickly vanish in the crowd, and my mind was once more beset with the thoughts of old.

Shortly I moved to another city and did not see her again for a long time. I took interest in other women and nearly forgot her. But one beautiful spring day I chanced to meet her again. Unable to repress my feelings, I smiled, as I would to an old friend. However, the most suprising thing was that she smiled back. Then I tipped my hat and she answered with a nod. And, no doubt, one thought took possession of both our minds: *Hello, long-remembered Ideal!*

Later when we met on the street - and that was often enough - we always smiled one to the other and exchanged greetings, even though we were strangers and knew nothing about each other. This strange acquaintance of ours lasted for some time, for I had not the courage to speak to her.

* * *

In those days I lived on Tauras Hill, which I had to ascend by way of a narrow twisting path. One fine day, returning from lunch — we ate in the same cafe — I saw her ahead of me with a lady friend. They walked unhurriedly and laughed aloud. They turned around and saw me... I felt I must overtake them.

"Good day," I said in passing.

"Hello!"

(Continued on Page 22)

Lithuanian tykes sing and recite verse on their own radio program, Grand Rapids, Mich. / Grand Rapids, Mich., mažosios lietuvaitės su Rasa Bartaškaite vidury, kurių programos dažnai pasiklauso Ludington, Mich., radijo klausytojai.

PRIEST IS "HAM"

Anyone can understand, at least after seeing one in operation, how a private short-wave broadcasting station would be a lot of fun. We all feel the lure of distant places, without any real hope of seeing them. One's own short-wave radio station is the next best thing. In the nine months since he secured his amateur license, Father Anthony J. Tamulis, assistant pastor of St. Thomas Church in Decatur, Illinois, has contacted other amateurs on every continent in the world.

Amusement and recreation, however, is not all there to amateur broadcasting. In times of disaster, floods, storms, etc., the "ham" radio operator often provides the only contact with the outside world for the stricken community. He alone can send the call for doctors, drugs, and food. The amateur broadcasters, Father Tamulis among them, are already banded together in an official civil defense set up to do their share in any national emergency.

"Handle" is the consecrated term for one's name. Father Tamulis is Padre. To his new friends of the instant, Father explains that he is indeed a padre. No matter how indirect, he feels that this touch has an apostolic value. He hopes that his contacts will have at least a subconscious reaction in favor of the Church when they find a priest able and interested in the field they are so passionately devoted to.

Most of all Tamulis enjoys talking to the many priests, brothers, and sisters throughout the world who are amateur broadcasters.. "One meets a fine class of people on the air", Father Tamulis says. "They have to be intelligent and determined to master the technical information and theory necessary to get a license and run a broadcasting station." Most of all, though, he says, "I get a thrill out of being able to conquer space. It is a real challenge." Father Tamulis' final judgment on "ham" radio is "It really keeps you home."

It is almost a ritual with the "hams" that new contacts send each other a card as a souvenir. Each has his own card printed, some of them quite elaborate. On the back is a technical description of the sender's equipment, name and location.

R. C.

The Rev. A. Tamulis at his "ham" station in Decatur, Ill. Kun. A. Tamulis prie savo radijo siųstuvo

Lithuanian hand-woven cravats. / Lietuviški kaklaryšiai (E. Ribokienės darbas)

ROSES

(Continued from Page 20)

"You are very happily disposed, ladies."

"Of course we are; we are tipsy."

That is how the conversation was begun. My heart throbbed with excitement (also with the exertion of the uphill climb), and I could not tear my eyes away from her. Yes, she was a perfect beauty...

I escorted her to her residence. It turned out that we lived very close to each other. She said that she observed me every morning going to work and that I substituted for a clock, since she had none of her own...

Later on we met more often and after exchanging the usual pleasantries, each of us hurried off on our own appointed errand. Now almost every morning I saw her at the window - we smiled to each other and waved our hands. And those smiles brightened our spirits for a time...

Both of us were struggling creatures. She lived with hunger at her door, in an unheated cubicle, despite the fact that it was already Christmas.

"That is not so very terrible," she would say. "The hardest part is getting into bed. Then you draw yourself up into a ball and, before you know it, you are asleep – then you dream of tropical shores..."

We did not enter into more intimate relations, for we were too busily engaged in our separate employments and goals. She was then a singer in the opera chorus and jokingly styled herself an opera prima donna. I worked, studied, and pursued my writing after a fashion.

Soon afterwards I had to leave my native land and live as an impoverished emigrant abroad.

One day a troupe of our folk dancers and singers arrived on tour in the city in which I was then living. I had by that time so absented myself from cultural life that I paid no attention to this event.

I lived the life of a homeless man. During the day I wandered the streets and parks, only spending the night at the homes of kind people. But on that particular day it chanced to be cloudy, and it began to drizzle in the evening. Not having anywhere to go, I went to the concert.

By some manner or means I procured a ticket. I stood in the balcony, snuggled up to a column, and looked on with doubt in my eyes. Slowly the curtain rose and – suddenly – I saw her standing in the midst of the chorus, smiling and beaming with loveliness. I was so moved that the tears came to my eyes...

The chorus sang folksongs of my homeland. She sang solo and smiled, smiled as she watched the conductor. She stared at him with fixed attention and, so it seemed, saw no one else – just the conductor. And he stood facing them, slender, his yellow hair tossed back, ruling all with his forceful motions.

I stood bowed at the column. She did not see me because she could not.

I made no attempt to meet her. It would have called forth sentiment, and I did not desire that. Nevertheless, I took pains to find a bouquet of roses during the intermission, and these I sent to her – without name or words.

* * *

This was told to me by a friend. And I remembered his story after many years, having chanced to visit the grave of the writer who died before his time. Here at the foot of a splendid monument I saw a modest bouquet of roses – without name or words.

(From the booklet *Moteris, nuo kurios pabėgau*, published by *Naujienos*, Chicago, 1951)

SOVIET SPIES SET FOR U. S. 'EMIGRATION'

Iron Curtain sources report that a number of the graduates of the Secret Soviet Intelligent School in Leningrade are slated to emigrate to the United States in the near future.

Soviet Security registers the names and addresses of all persons who send parcels from America to relatives or friends in Hungary, Romania, Poland, Czechoslovakia and other satelites.

This way they compile a list showing personal links through family ties or affection with people behind the Iron Curtain.

These lists are sent to Communist agencies in America and the persons on them are likely to become victims of Red blackmail.

(C. C.)

Lithuanian dancers frolic outdoors in Sydney, Australia. / Sydnejaus (Australija) lietuvių tautinių šokių grupė šoka Prancūzijos ambasados sode, stebint ambasadoriui Padovani (kairėj, kampe).

GARBĖS PRENUMERATORIAI

Asmenys, sumokėję už metinę prenumeratą 10 dol., laikomi GARBĖS PRENUMERATORIAIS.

BALBINA ABROMAITĖ, Los Angeles, Calif.
KUN. I. ALBAVIČIUS, Cicero, Ill.
KUN. ST. ALEKSIEJUS, Hatch, N. M.
PEARL AMBROSE, Newigton, Conn.
J. AŽUOLAITIS, Los Angeles, Calif.
J. J. BACHUNAS, Sodus, Mich.
DR. J. J. BIELSKIS, Los Angeles, Calif.
PAULINA PETKUS, Monrovia, Calif.
KUN. ANT. DEKSNYS, E. St. Louis, Ill.
F. DIRGĖLA, Los Angeles, Calif.
WM. & B. GRIGALUN, Los Angeles, Calif.
P. JANKIEWICZ, Yucaipa, Calif.
KUN. G. JONAITIS, Tucson, Ariz.
KUN. P. JURAS, Lawrence, Mass.
F. KARALIŪNAS, Glendale, Calif.
J. KILMONIS, Los Angeles, Calif.
ZIGMAS KRUMINAS, Los Angeles, Calif.
DR. KAN. J. B. KONČIUS, New York
KUN. J. KUČINSKAS, Los Angeles, Calif
K. LUKŠIS, Los Angeles, Calif.
FRANK MASON, Montrose, Calif.
J. MASON, Altadena, Calif.
DR. KUN. L. MENDELIS, Baltimore, Md.
REV. N. PAKALNIS, Brooklyn, N. Y.
KUN. J. PAŠKAUSKAS, Chicago, Ill.
STASĖ PETROŠKIENĖ, Santa Monica, Calif
JOSEPH C. PETERS, Altadena, Calif.
BRONĖ PIVORIŪNIENĖ, Chicago, Ill.
M. J. RAMANAUCKAS, San Diego, Calif.
A. RUIGYS, Los Angeles, Calif.
KUN. P. SABULIS, Hartford, Conn.
ANN SAMSON, Los Angeles, Calif.
FRANK SATKAUSKAS, Chicago, Ill.
BARON M. VON SEEBECK, Los Angeles
AL SHIMKUNAS, Chicago, Ill.
FRANK SPEECHER, Los Angeles, Calif.
V. J. STACK, M.D., Altadena, Calif.
BERNICE STARK, Santa Monica, Calif.
K. SUROMSKIS, Chicago, Ill.
REV. A. TAMOLUNAS, Miami, Fla.
K. VAITKEVIČIENĖ, Brooklyn, N. Y.
P. ŽILINSKAS, Los Angeles, Calif.
F. ŽUKAUSKAS, Los Angeles, Calif

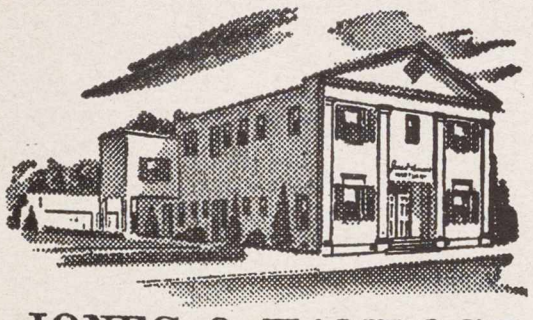

JONES & HAMROCK
MORTUARY
731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 15
PROSPECT 6091

LIETUVIU RADIJO PROGRAMOS

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours
Chicago - WGES - 1390 kilocycles
Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.
Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.
Mondays (Lietuviškos vakaruškos)
7:00 - 8:00 P. M.
Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell,
Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

MARGUTIS - Kasdieninė Lietuvių Radijo Programa
Cicero - Chicago — WHFC — 1450 kilocycles
Programa kiekvieną vakarą 9:15 val.
Ketvirtadieniais dvi programos: 7:00 ir 9:15
Sekmadieniais 1:00 p. m.
Vedėja - Lilija Vanagaitienė
Margutis - 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.
Telef. GRovehill 6-2242

The Saltimieras Lithuanian Show
Chicago WGES - 5000 Watt - 1390 kc
Monday thru Friday from 8:00 to 8:30 P. M.
No recordings - Live talent only
Paul B. Šaltimieras, Director
6801 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.
Telephone FInancial 0650

Baltimore, Md.

Lithuanian Melody Time
Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles
Sundays - 12:30 - 1:30 P. M.
Directors:
A. Juškevičius, 4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md.
J. Ruzga 5314 Midwood Ave., Baltimore, Md.

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radio Korp. Programa
Boston, Mass., - WHEE - 1090 kilocycles
Sundays 9:30 1 10:30 A. M.
Director S. Minkus
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO. 80489

Brooklyn, N. Y.

Lithuanian Radio Program
Brooklyn, N. Y. - WWRL - 5000 kilocycles
Saturdays - 2:00 - 3:00 P. M.
Joseph Ginkus, Director
495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. - Tel. EV. 4-9293

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"
Detroit - WJLB - 1400 kilocycles
Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.
Director Helen Rauby
16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.
Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"
Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles
Sundays 3:00 - 3:30 P. M.
Director Ralph Valatka
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mass.
Telephone BRoadway 32224

Hillside, N. J.

Memories of Lithuania
Hillside, N. J. - WEVD - 1330 kilocycles
Saturdays - 4:45 - 5:30 P. M.
Director Jack J. Stukas
1264 White St., Hillside, N. J. - Tel. WA. 6-3325

Pittsburgh, Pa.

Lithuanian Catholic Hour
Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles
Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.
Produced by Knights of Lithuania
Pittsburgh District
WLOA, Braddock, P.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"
Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles
Saturdays - 6:35 to 7:30 P. M.
Director Dr. M. J. Colney
148 Grand St., Waterbury, Conn.
Assistant Director Bronius Dūda

Cleveland, Ohio

Clevelando Lietuvių Radijo Valanda
Cleveland, Ohio - WSRS - 1490 kilocycles
Programa kiekvieną penktadienį 7 val. vak.
Vedėjai:
Jaunutis Nasvytis, 771 E. 91st St., Cleveland 9, Ohio
Telef. LI 16415
Balys Auginas, Telef. EX 15393
Kęstutis Šukys, Telef. WI 31802
Visos žinios patiekiamos ne vėliau ketvirtadienio 7-10 val. vakaro.

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour
KWOL - 1580 kilocycles - Santa Monica, Calif.
Saturdays - 10:00 - 10:30 A. M.
Director - Bruno Gediminas, 1011 Cole Ave., Hollywood, Calif., Phone HIllside 0437
Assistant Director - George Rudelis, 5027 Zelzack St., Encino, Calif.
Announcer - John Uždavinys, 3605 E. 60th Street, Hungtington Park, Calif.

Ar kelsies į naują butą?

Kai tik sužinai tikslų naujo buto adresą, tuoj pranešk LD administracijai. Nepranešus laiku adreso, visi nukenčiame: laikraštis turi daugiau bereikalingo darbo, ir už ženklus reikia trigubai mokėti, kai numeriai grįžta, o jūs pasigendate kelių LD numerių.

BAKUS REALTY CO.
LITHUANIAN REAL ESTATE BROKER
Homes - Income Property - Loans
Multiple Listing Service
4728 So. Normandie Los Angeles 37, Calif.
OFFICE: AXminster 7900 RES.: PLeasant 3-6590

LITHUANIAN REALTY CO.
Real Estate — Loans & Insurance
Fire, Automobile & Other Insurance
Chas. Luksis, Manager
3502 W. Pico Blvd.
Phone RE. 8278

HELEN'S
HOUSE OF BEAUTY
HELEN MOCKUS 1722 N. WESTERN AVE.
PHONE HO. 9-4600 HOLLYWOOD 27, CALIF.

INSURANCE COSTS TOO HIGH?
THEN CONTACT
William W. Sketres (Lithuanian)
(Farmers Insurance Agent)
Automobile & Truck
Public Liability (Personal & Business)
Fire (Home & Mercantile)
Workmen's Compensation
Fire & Theft (Personal Property)
Bus. Phone - HIllside 6168 Res. Phone - VErmont 8-7526

Jau atspausdinta ir išsiuntinėjama platinimui

žinomo rašytojo

STASIAUS BŪDAVO

apysaka

VARPAI SKAMBA

Apysaka parašyta lengvu styliumi, turtinga gyvais dialogais ir įdomiais palyginimais.

Apysakoj vaizduojamas knygų draudimo laikotarpis Lietuvoje.

Knyga yra 180 psl. dydžio. Kaina $2.50. Gaunama spaudos kioskuose, pas "Lietuvių Dienų" atstovus, spaudos platintojus ir "Lietuvių Dienų" administracijoj.

Knygą išleido "Lietuvių Dienų" leidykla. Viršelį nupiešė dail. P. Puzinas.

Kiekvienas lietuvis turi įsigyti ir perskaityti šią Stasiaus Būdavo apysaką.

LEIDYKLOS ADRESAS:

LIETUVIU DIENOS

9204 South Broadway, Los Angeles 3, Calif.